

Εν Όψει Μιας Νέας Παγκόσμιας Ενεργειακής Κρίσης

Ομιλία Κωστή Σταμπολή, Προέδρου και Εκτελεστικού Διευθυντή,
Ινστιτούτο Ενέργειας ΝΑ Ευρώπης (IENE)

*Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ)
Αθήνα, 1 Απριλίου 2026*

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΝΑ ΕΥΡΩΠΗΣ**

Η Επίθεση των ΗΠΑ/Ισραήλ Κατά του Ιράν στις 28/2/2026 Σηματοδοτεί την Έναρξη Νέας Παγκόσμιας Ενεργειακής Κρίσης

30 ημέρες μετά, τα χαρακτηριστικά της εν λόγω κρίσης συνοψίζονται ως εξής:

- ❑ Διακοπή ενεργειακών ροών από την περιοχή του Περσικού Κόλπου προς τις διεθνείς αγορές (Η περιοχή είναι υπεύθυνη για το 20% περίπου της παγκόσμιας προμήθειας αργού πετρελαίου και προϊόντων και 20% του LNG)
- ❑ Ουσιαστικό έλλειμμα στην παγκόσμια προμήθεια πετρελαίου (10% πετρέλαιο και 20% LNG)
- ❑ Άνοδος τιμών αργού πετρελαίου (+50%) και φ. αερίου (+100%), με το Brent να κινείται σταθερά άνω των \$100 από τα μέσα Μαρτίου και το TTF πάνω από τα €50/MWh (σήμερα το πρωί, η τιμή του Brent διαπραγματευόταν κοντά στα \$100 το βαρέλι και η τιμή του TTF στα €48/MWh)
- ❑ Απότομη άνοδος των τιμών πετρελαιοειδών στην αντλία σε όλες τις χώρες.
- ❑ Εισαγωγή μέτρων αντιμετώπισης των υψηλών τιμών από κυβερνήσεις πετρέλαιο-εισαγωγικών χωρών
- ❑ Φόβοι για άνοδο πληθωρισμού (και δημιουργία φαινομένου στασιμοπληθωρισμού) εφόσον διατηρηθούν οι ενεργειακές τιμές σε υψηλά επίπεδα (Σύμφωνα με το ΔΝΤ, στον στασιμοπληθωρισμό συνδυάζονται ταυτόχρονα τρία αρνητικά φαινόμενα: (α) οικονομική στασιμότητα (χαμηλή ή μηδενική ανάπτυξη), (β) υψηλός πληθωρισμός και (γ) υψηλή ανεργία).
- ❑ Αρνητική αντίδραση αγορών, με σημαντική πτώση στην αξία πολλών μετοχών (πτώση δείκτη S&P 500).
- ❑ Άνοδος απόδοσης κρατικών ομολόγων (US Treasuries, ECB, κλπ).

ICE Brent Crude Oil Futures (Five Years) (USD/bbl)

ICE Brent Crude Oil Futures (Six Months) (USD/bbl)

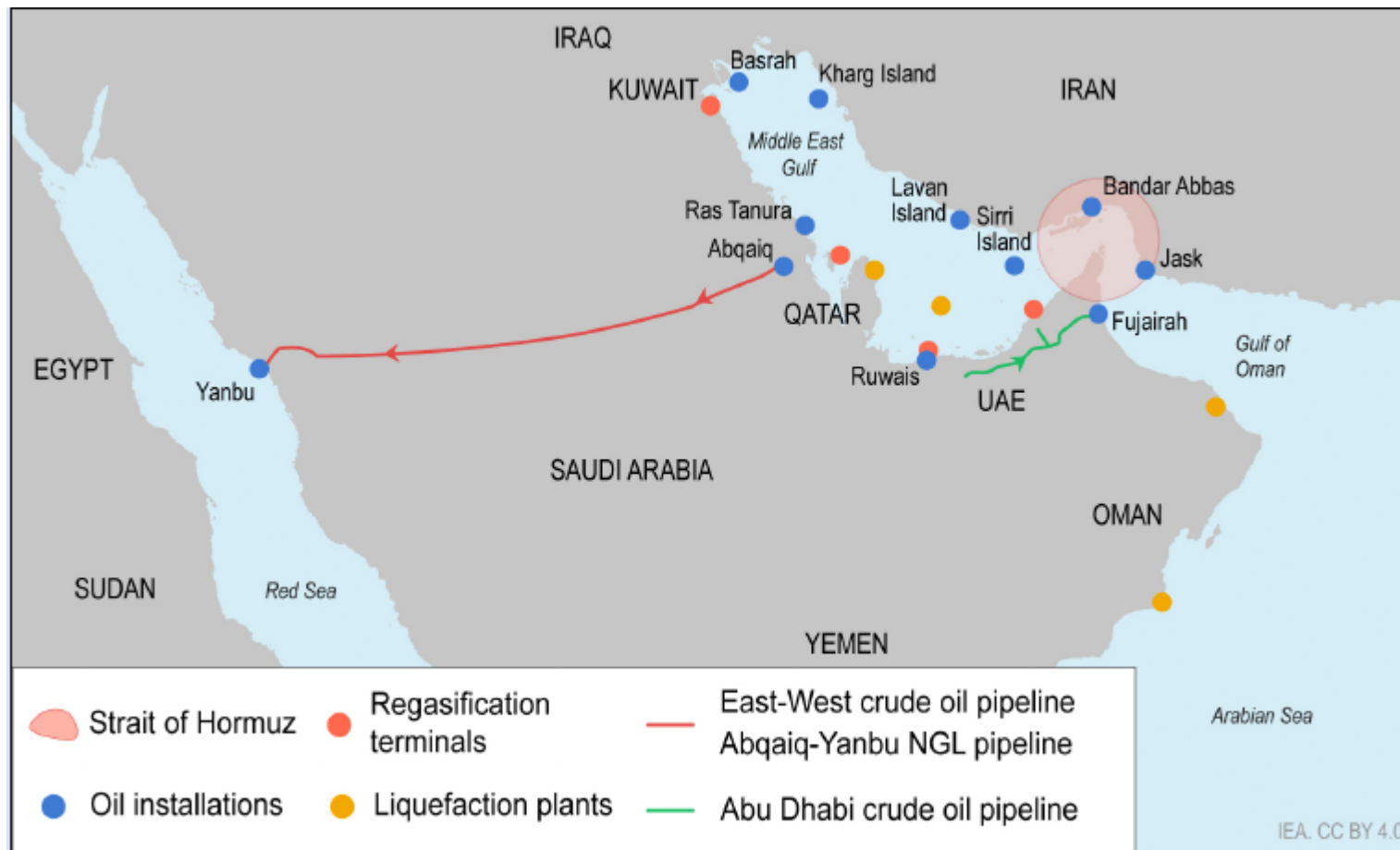

Η Σημερινή Ενεργειακή Κρίση Εξελίσσεται σε Τρία Παράλληλα Επίπεδα και Άρα Ομιλούμε για Τριπλή Κρίση

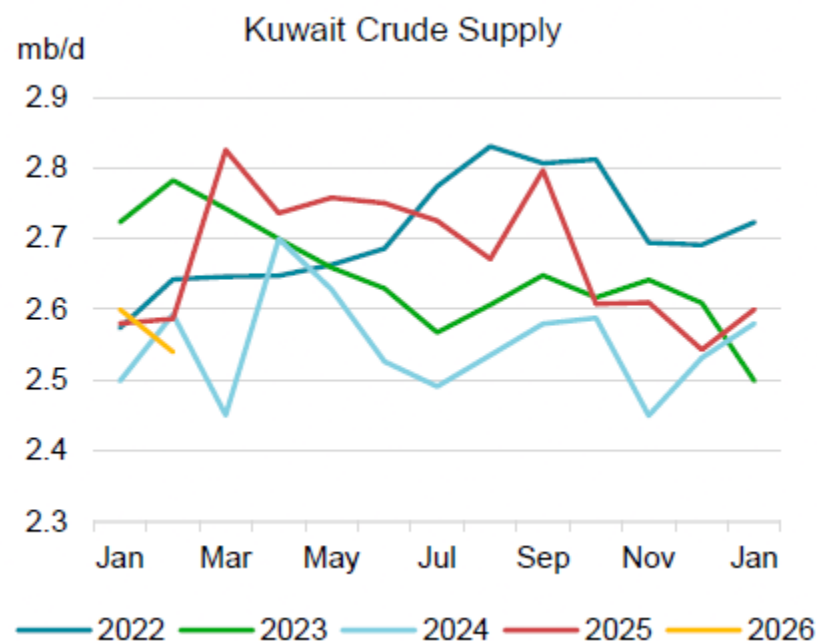
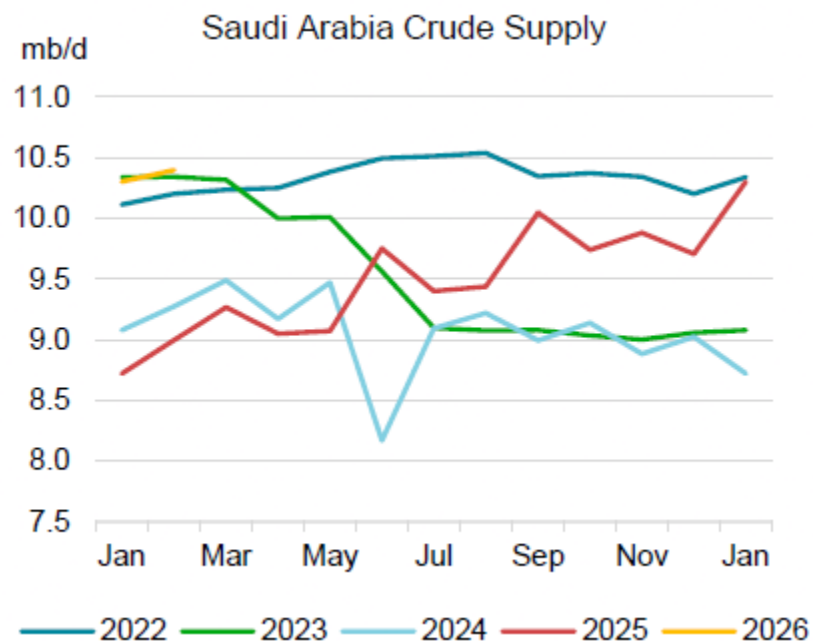
---

1. Μείωση της ίδιας της παραγωγής πετρελαίου και προϊόντων σε όλες τις χώρες του Περσικού Κόλπου (πλην Ιράν) λόγω καταστροφών που έχουν υποστεί οι παραγωγικές τους μονάδες (45 εγκαταστάσεις έχουν μέχρι στιγμής πληγεί - μονάδες άντλησης από κοιτάσματα, διωλιστήρια, δεξαμενές αποθήκευσης, αγωγοί, λιμενικές εγκαταστάσεις, κλπ). Η παραγωγική δυνατότητα έχει μειωθεί κατά 60% περίπου με χώρες, όπως το Ιράκ, το Κουβέιτ και το Κατάρ να έχουν σταματήσει πλήρως την παραγωγή τους.
2. Εγκλωβισμός φορτωμένων με πετρέλαιο και LNG πλοίων στον Περσικό Κόλπο λόγω αδυναμίας πλεύσης μέσα από τα Στενά του Ορμούζ εξαιτίας εχθροπραξιών κατά μήκος του Κόλπου και φόβου προσβολής κατά τον διάπλου των Στενών από Ιρανικά πυρά και νάρκες. Ραγδαία άνοδος ασφάλιστρων πλοίων και αδυναμία ασφάλισης για war risk από αντασφαλιστικές εταιρείες του Λονδίνου και ευρύτερα. Από 130-140 πλοία που διέρχονται τα Στενά υπό κανονικές συνθήκες ο αριθμός τους μειώθηκε στα 6-8 την ημέρα τον τελευταίο μήνα.
3. Η Qatar Gas, που καλύπτει το 20% της παγκόσμιας παραγωγής LNG, έχει δηλώσει force majeure από τις αρχές Μαρτίου και έχει σταματήσει πλήρως την παραγωγή (περίπου 70 MTPA). Εν τω μεταξύ, 4 από τις 14 παραγωγικές μονάδες (trains) έχουν υποστεί συντριπτικά πλήγματα από Ιρανικούς βαλλιστικούς πυραύλους. Ως εκ τούτου, παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα στην παγκόσμια προμήθεια LNG.

Ενεργειακές Υποδομές στη Μέση Ανατολή

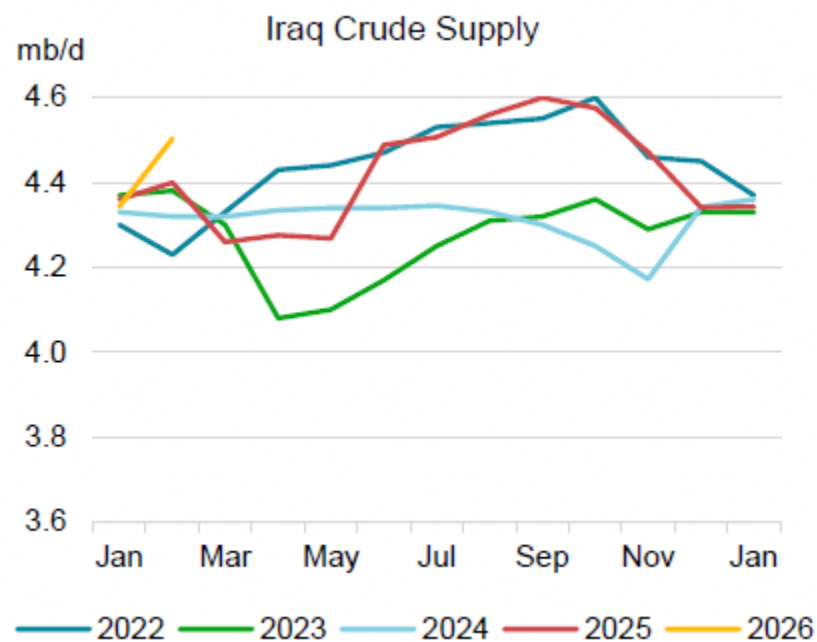
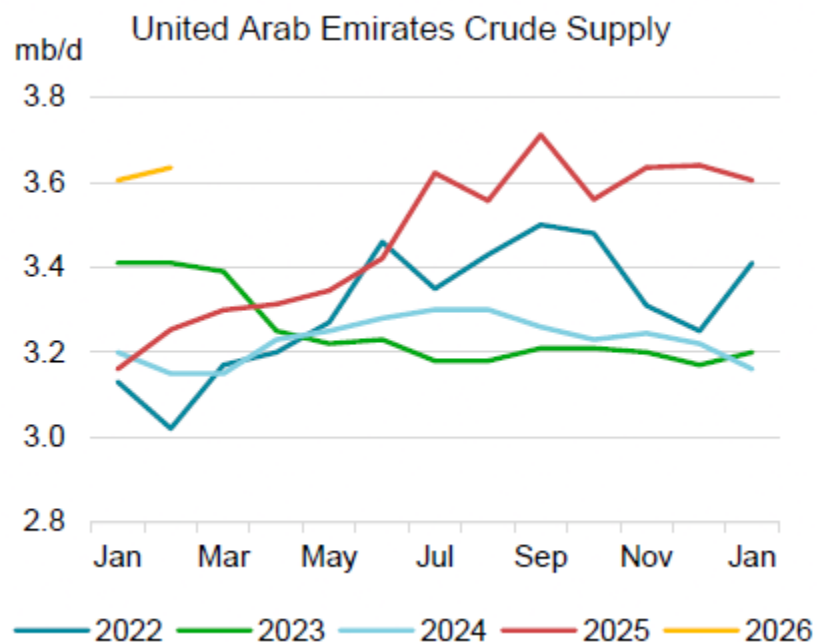

Προμήθεια Πετρελαίου Σαουδικής Αραβίας και Κουβέιτ, 2022-2026

Πηγή: IEA Oil Market Report (March 2026)

Προμήθεια Πετρελαίου ΗΑΕ και Ιράκ, 2022-2026

Πηγή: IEA Oil Market Report (March 2026)

Αντιμετώπιση της Κρίσης

- ❑ **Αποδέσμευση 400 εκατ. βαρελιών αργού και προϊόντων από στρατηγικά αποθέματα χωρών Ο.Ο.Σ.Α. μέσω του μηχανισμού του ΙΕΑ, τη μεγαλύτερη συλλογική παρέμβαση στην ιστορία του μηχανισμού έκτακτης ανάγκης, με στόχο την άμεση αντιστάθμιση των απωλειών προσφοράς από τη Μέση Ανατολή και τη σταθεροποίηση των διεθνών τιμών.**
- ❑ **Λήψη μέτρων από διάφορες πετρελαιοεισαγωγικές χώρες για αντιμετώπιση υψηλών τιμών και επάρκειας καυσίμων, όπως προσωρινές μειώσεις φόρων καυσίμων, επιδοτήσεις σε μεταφορές και αγροτικό τομέα, ενίσχυση διυλιστηριακών αποθεμάτων, διαφοροποίηση προμηθευτών και αυξημένες εισαγωγές μέσω εναλλακτικών διαδρομών (π.χ. Ερυθρά Θάλασσα/Μεσόγειος).**

Σύγκριση με τις Κρίσεις του 1973, 1979, 2008 και 2022

- ❑ **1973 – Πολιτικό εμπάργκο / πρώτο πετρελαϊκό σοκ:** εμπάργκο του ΟΑΡΕC μετά τον πόλεμο του Yom Kippur, απότομη μείωση προσφοράς και εκτίναξη τιμών (άνοδος 4-5 φορές), με αποτέλεσμα ύφεση, πληθωρισμό και ίδρυση του ΙΕΑ.
- ❑ **1979 – Ιρανική Επανάσταση / δεύτερο σοκ προσφοράς:** απώλεια περίπου 7% της παγκόσμιας παραγωγής, νέα εκτόξευση τιμών και ισχυρός στασιμοπληθωρισμός στις εισαγωγικές οικονομίες.
- ❑ **2008 – Κρίση ζήτησης & χρηματοοικονομικής κερδοσκοπίας:** η τιμή έφθασε τα \$147/βαρέλι, κυρίως λόγω ισχυρής παγκόσμιας ζήτησης και speculative bubble, πριν καταρρεύσει με τη χρηματοπιστωτική κρίση.
- ❑ **2022 – Ρωσία/Ουκρανία:** γεωπολιτικό σοκ με επίδραση όχι μόνο στο πετρέλαιο αλλά και στο φυσικό αέριο και στην ηλεκτρική ενέργεια, επιταχύνοντας τις πολιτικές ενεργειακής ασφάλειας και διαφοροποίησης.
- ❑ **Σήμερα – Κλείσιμο Στενών Ορμούζ & Ερυθρά Θάλασσα:** σε αντίθεση με τις προηγούμενες κρίσεις, το σοκ αφορά ταυτόχρονα πετρέλαιο, LNG και θαλάσσια logistics, με φυσική διακοπή κρίσιμων διαδρόμων και απειλή σε πολλαπλά σημεία διέλευσης.
- ❑ **Κρίσιμο συμπέρασμα:** η σημερινή κρίση μοιάζει με τις 1973/1979 ως προς το supply shock, με το 2008 ως προς τη μεταβλητότητα τιμών, και με το 2022 ως προς τη γεωπολιτική πολυπλοκότητα, αλλά είναι ευρύτερη λόγω ταυτόχρονης πίεσης σε όλο το ενεργειακό σύστημα.

Οι Μακροπρόθεσμες Επιπτώσεις της Κρίσης

- ❑ **Επίμονα υψηλό ενεργειακό κόστος:** παρατεταμένες υψηλές τιμές πετρελαίου και καυσίμων αυξάνουν μόνιμα το κόστος παραγωγής, μεταφορών και εφοδιαστικής αλυσίδας.
- ❑ **Πληθωριστική μετάδοση σε όλη την οικονομία:** η αύξηση στην ενέργεια περνά σε τρόφιμα, βιομηχανία, αερομεταφορές, λιπάσματα και υπηρεσίες, ενισχύοντας τον δομικό πληθωρισμό.
- ❑ **Επιβράδυνση ανάπτυξης:** η μείωση διαθέσιμου εισοδήματος και η αύξηση λειτουργικού κόστους περιορίζουν κατανάλωση, επενδύσεις και βιομηχανική παραγωγή.
- ❑ **Πίεση σε δημοσιονομικά μεγέθη:** οι κυβερνήσεις αναγκάζονται να χρηματοδοτούν επιδοτήσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις και ενισχύσεις, αυξάνοντας ελλείμματα και χρέος.
- ❑ **Απώλεια ανταγωνιστικότητας εισαγωγικών οικονομιών:** χώρες με υψηλή εξάρτηση από εισαγωγές ενέργειας αντιμετωπίζουν επιδείνωση εμπορικού ισοζυγίου και μεγαλύτερη πίεση στο νόμισμα.
- ❑ **Κίνδυνος στασιμοπληθωρισμού χωρίς μέτρα:** εάν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα εξοικονόμησης, στήριξης ευάλωτων κλάδων και διαφοροποίησης προμηθειών, η οικονομία μπορεί να οδηγηθεί σε συνδυασμό χαμηλής ανάπτυξης + υψηλού πληθωρισμού, δηλαδή σε συνθήκες στασιμοπληθωρισμού, παρόμοιες με τα σοκ του 1973/1979.
- ❑ **Μακροπρόθεσμο στρατηγικό αποτέλεσμα:** στροφή σε επενδύσεις oil and gas σε περιοχές εκτός Μέσης Ανατολής, επιτάχυνση εξηλεκτρισμού και χρήσης ΑΠΕ, αποθήκευση ενέργειας και ενεργειακή αυτονομία για μείωση έκθεσης σε μελλοντικά γεωπολιτικά σοκ.

Διδάγματα

- ❑ **Η ενεργειακή ασφάλεια είναι στρατηγικό ζήτημα εθνικής οικονομίας:** από το 1973 έως σήμερα, κάθε κρίση επιβεβαιώνει ότι η εξάρτηση από λίγες γεωγραφικές πηγές και choke points αυξάνει τον συστημικό κίνδυνο.
- ❑ **Τα στρατηγικά αποθέματα κερδίζουν χρόνο, δεν λύνουν την κρίση:** οι αποδεσμεύσεις αποθεμάτων σταθεροποιούν προσωρινά την αγορά, αλλά δεν υποκαθιστούν παρατεταμένη απώλεια φυσικής προσφοράς.
- ❑ **Η διαφοροποίηση προμηθευτών και διαδρομών είναι κρίσιμη:** περισσότερες πηγές, μακροχρόνια συμβόλαια, εναλλακτικά λιμάνια/αγωγοί και ευελιξία LNG μειώνουν την έκθεση σε γεωπολιτικά σοκ.
- ❑ **Η επάρκεια υποδομών και η «πλεονάζουσα» χωρητικότητα είναι ασφάλιστρο:** αποθήκες, FSRUs, διυλιστήρια, ηλεκτρικά δίκτυα και εφεδρικές δυνατότητες μπορεί να φαίνονται κοστοβόρα, αλλά σε κρίση λειτουργούν ως κρίσιμο buffer.
- ❑ **Η διαχείριση ζήτησης είναι εξίσου σημαντική με την προσφορά:** μέτρα εξοικονόμησης, περιορισμός κατανάλωσης και ενεργειακή αποδοτικότητα περιορίζουν την ένταση του σοκ και τον πληθωρισμό.
- ❑ **Ο κίνδυνος στασιμοπληθωρισμού παραμένει υπαρκτός:** όταν το ενεργειακό σοκ συνδυάζεται με αδύναμη ανάπτυξη και καθυστερημένες παρεμβάσεις, οι επιπτώσεις θυμίζουν 1973/1979.
- ❑ **Η κρίση επιταχύνει τις προσπάθειες για ενεργειακή αυτονομία και ενεργειακή μετάβαση:** κάθε μεγάλο σοκ οδηγεί σε ταχύτερες εναλλακτικές επενδύσεις παραγωγής και διαχείρισης ενέργειας (oil and gas, ΑΠΕ, αποθήκευση, πυρηνική ενέργεια).

INSTITUTE OF ENERGY
FOR SOUTH-EAST EUROPE

Ευχαριστώ θερμά για την προσοχή
σας

www.iene.gr

www.iene.eu

cstambolis@iene.gr